

Afsluttende rapport ved forsøg

Forsøgsstationen - værksted for professionel scenekunst.

Fakta

- Forsøgets titel

DET ØJET IKKE SER

- Forsøgets hovedspørgsmål (et spørgsmål)

Hvordan kan vi arbejde med alle andre sanser end synet og skabe et musisk/koreografisk værk, der også er tilgængeligt for blinde?

- Kontaktoplysninger på den forsøgsansvarlige samt dennes evt. teater.

ENSEMBLE/Ellen Kilsgaard
Ellen Kilsgaard
Valbygårdsvej 35, 1th
2500 Valby
tel: 60170119
ellenkilsgaard@gmail.com

- Navne og faglig baggrund på de medvirkende i forsøget.

Forsøget er ledet af dansere og koreografer Stisa Søgaard og Ellen Kilsgaard

Øvrige medvirkende og samarbejdspartnere:

Richard Andersson (kontrabassist)

Katrien Van der Velden (danser)

Mette Skou (sanger) var med nogle af dagene.

- Tidsplan for forsøget.

2024 - Uge 18 tirsdag til fredag + 7. juni og platform d. 8. juni

Proces

Oplægget til projektet er:

Vi vil undersøge hvordan vi kan formidle dans, bevægelse, musik og sang i mørke - gennem alle andre sanser end synet. Vi vil arbejde med vores poetiske/æstetiske opfattelse af rum og retning, intensitet og stemning, dans og musik når vi ikke bruger synet til at opleve værket.

- **Beskriv forberedelsen af forsøget.**

Stisa, Ellen og Richard havde tre dages forsøg sammen i Nordjylland i november 2023. Her arbejdede vi i 3 dage og involverede en gruppe dramaelever fra Morsø Gymnasium i koreografiske gruppe-opgaver.

Den svagtseende sangeride og guitarist RIA deltog også i forsøget.

Dette forsøg (uge 18 i 2024) bygger videre på de ting vi lærte i november 2023.

- **Beskriv forsøgets konkrete etaper.**

De første to dage brugte vi til at lave en række korte improvisationer for hinanden, hvor vi skiftedes til at være udøvende og modtagende. Richard på kontrabas spillede med i næsten alle 'runder'. De to dage virkede som en slags brainstorm. Det var meget informativt og produktivt at skiftes til at være modtagende og opleve de andre arbejde med bevægelse, lyde og luft. Meget spændende materiale blev genereret.

De næste to dage brugte vi på at trække momenter frem fra de to første dage og lave en rækkefølge af scener, som vi kunne invitere et prøvepublikum ind og opleve. Om fredagen, på dag 4, inviterede vi et publikum.

Efter oplevelsen gav publikum først en individuel skriftlig feedback og senere talte vi med nogen af dem om deres oplevelser. Publikums feedback var et vigtigt element i vores undersøgelse, og i at forsøge at forstå hvordan vi kommunikerede til dem (med alle andre sanser end synet).

I forbindelse med platformen d. 8. Juni mødtes vi dagen før og i nogen hast lavede vi en ny score med materialet. Til platformen afprøvede vi for anden gang en rækkefølge af materiale og havde en verbal runde med feedback efterfølgende. Der var mange forskellige oplevelser og meninger i publikum. Nogen havde svært ved at se på det vi inviterede til som et forsøg og en process, og havde stort fokus på at de var blevet forskrækkede i momentet af larm. Det viser os at formatet er meget kraftfuldt og at vores kontakt til hinanden - med alle andre sanser end synet - er dybt meningsfuld for os.

Scener/opgaver/ting vi kunne lide:

Arbejde med kroppens vægt og volume. Integrere stemmen og vejrtrækningen i bevægelsen.

Løbe mod hinanden i et knus og opleve hvordan vi registrer vægt og den stærke og pludselige omfavelse.

Et overraskende element af larm når nogle stole falder sammen.

Vi sang en kanon mens vi bevægede os langsomt rundt i rummet.

Opgave hvor vi arbejder med call and respons over afstande i rummet. Både musik og dans er involveret i 'dialogen'.

Arbejde med materialer som lagner der flagrer og skaber vind.

Føre publikum ind i salen og senere til et nyt sted.

Bevægelser der involverer berøring: Stryge publikum over rykken, kravle langs deres ben, mase sig ind imellem dem.

- **Beskriv de øjeblikke hvor noget nyt opstod i forsøget; hvad var bevidst og hvad var tilfældigt og fik det jer til at ændre fremgangsmåde eller skifte metode?**

Det var især i vekselvirkningen mellem at være udøvende og modtagende at vi opdagede ting som rørte os, som vi synes var spændende og som havde poetisk resonans for os.

Der opstod et moment hvor en performer lavede en masse larm, som respons på en række fine og lidt sarte improvisationer. Larmen var ikke så rar måske, men måske ret humoristisk. Det blev kilde til en del diskussion om hvor vidt vi kan bruge momenter af larm og måske forskrækkelse og om hvordan den provokation var produktiv eller ej.

- **Hvilken form for kommunikation benyttede I internt? (f.eks. foredrag, samtale, observation, stilhed, skrevne ord, fysiske tegn etc.)**

Vi lyttede, dansede, sang, skabte lyde og musik og talte sammen.

- **Hvilken form for refleksion benyttede I undervejs? (f.eks. samtale, logbog, digitale optagelser).**

Udover samtale havde vi, de første to dage, tidspunkter i løbet af dagen til hver især at reflektere på skrift.

Konklusion

Vores intention i det vi håbede at få ud af projektet var:

Som koreografer håber vi at kredse os ind på en score der animerer og tydeliggør rum gennem musik, lyde, stemmer og dans, og som aktiverer alle publikums sanser gennem luft/vind, temperaturskift, berøringer og duft.

Vi blev bekræftet i at det kan være en meget stærk oplevelse, at være publikum til en forestilling der ikke inkludere synet. Alle andre sanser skærpes markant, og os der normalt er seende, bliver mere sensitive end normalt, når vi pludselig ikke kan bruge synet.

Vi fik feedback fra:

‘jeg kom ‘tilbage’ til min krop og min fantasi fik frit løb. Det var som terapi. Jeg kom ind i et afspændt, sanseligt og kropsligt ‘rum’ som jeg gerne ville blive i alene’.

‘Jeg var chokeret over larmen, det var bare alt for meget’.

Vi vil fortsætte med at finjustere de sanseindtryk vi skaber, og fortsætte med at udfordre udtrykket med humor og ikke stræbe efter at skabe et udelukkende behageligt og drømmende univers. Men stimulere i mange retninger.

Det kunstneriske udtryk

De der lever med synshandicap, er i modsætning til de seendes feedback, meget konkrete i vurderingen af udtrykket. Det er hvad det er, og det er meget tydeligt hvornår udtrykket løfter sig fra at være forskellige former for sanseindtryk til et poetisk, musikalsk, kunstnerisk formsprog. Og det er netop her det bliver interessant.

Efter forsøget

- **Har forsøget ledt til ønsker om fortsættelse af dette forsøg eller nye forsøg?**

Vi arbejder videre med forsøget og i næste forsøgsuge - som foregår på Limfjordsteatret - arbejder vi sammen med en scenograf for at undersøge hvilke former for taktil stimulering vi kan inkludere f.eks. hvilke siddepladser der kan være, og om der er et materiale man går på mm.

Vi vil også fokusere på at specificere samspillet mellem musik og og dans og undersøge hvor enkel og hvor kompleks vores tilgang til dansen kan være.

Vi håber meget i de kommende år at kunne producere en forestilling, som både seende og blinde kan opleve på præcis samme præmisser - altså helt uden synstolkning.

- **Vil dette forsøg få indflydelse på en arbejdsmetode, et samarbejde, fremtidige produktioner?**

Stisa og Ellen håber at finde midler til at kunne fortsætte vores samarbejde omkring DET ØJET IKKE SER og producere en forestilling. Vi vil desuden også gerne lave workshopforløb for unge hvor vi dykker ind i samhørighed og fællesskab når vi ikke vurderer hinanden på det visuelle, men derimod relaterer til hinanden gennem alle andre sanser end synet.